

GEHEIM

16398a/P/67
20 december 1967.

lmp
[Signature]
2
R III-3
4
[Signature]

Land: Italië

Onderwerp: De Democrazia Cristiana na het congres van Milaan.

Referenties:

Datum van waarneming: Eind november - begin december 1967.

Bron: Betrouwbaar met goede kontakten in politieke kringen in Italië.

Opmerkingen: Dit bericht is uitsluitend bestemd voor gebruik ten departemente.

Bijlagen:

Mede Verzonden aan: de Minister van Buitenlandse Zaken

Zijner Excellentie
de Minister-President
Plein 1813, nr. 4
's-Gravenhage

GEHEIM

20 december 1967.

Italië

DE DEMOCRAZIA CRISTIANA NA HET CONGRES VAN MILAAN

Het congres van de Democrazia Cristiana (D.C.) eind november 1967 in Milaan gehouden, heeft geleid tot een verheldering van de situatie in de D.C. Uit de stemming van de 638 gedelegeerden is gebleken hoe de verschillende richtingen in de partij vertegenwoordigd zijn en hoe deze zich politiek opstellen. Allereerst moet worden vastgesteld dat de drie hoofdrichtingen zich bereid hebben verklaard aan de eenheid van de partij vast te houden waardoor de positie van de meerderheid van RUMOR sterk is verbeterd en de stabiliteit van de partij alsmede daardoor de stabiliteit van de regering is toegenomen.

De drie stromingen zijn:

I. De meerderheid van RUMOR (die nu geen naam meer heeft) bedraagt 64%. Voor het congres had deze gehoopt 68 tot 70% te verkrijgen. Er heeft echter een kleine opschuiving naar links plaats gevonden. Deze meerderheid bestaat weer uit de volgende groepen, c.q. vroegere stromingen.

a) de "Dorotei", met als leiders: RUMOR, COLOMBO, SULLO, PICCOLI. PICCOLI is plv.secretaris en tweede man van de partij. Hij is een krachtige persoonlijkheid. De sterkte wordt op 34% geschat en haar instelling ligt midden tot midden-rechts.

b) de "Morotei", de aanhangers van MORO, met als leiders MORO, SCAGLIA, GUI, minister van onderwijs, MORLINO, lid van het hoofdbestuur van de partij. Zij vertegenwoordigen hoogstens 10% en staan midden-links. Zij vormen de orthodoxe groep van de midden-links-regering.

c) de groep "Scelba", de vroegere "centristen". Zij vertegenwoordigen ca. 10% of minder. Hiertoe behoren de rechtse oud-premier SCELBA en de rechtse oud-minister van defensie ANDREOTTI, thans minister voor wetenschap en industrie, die vroeger een eigen nog meer rechtse stroming leidde.

GEHEIM

d) de "Fanfaniani", geleid door minister FANFANI. Deze groep haalt vermoedelijk iets meer dan 10%. De leiders hiervan zijn FANFANI, FORLAGNI, de tweede plv. secretaris van de partij, staatssecretaris MALFATTI, en het kamerlid BARBI. Deze groep staat links, maar dan op een eigen en niet altijd berekenbare wijze.

II. De groep "Base". Deze omvat nu 24%, hoewel men tevoren slechts 18% had verwacht. Haar leiders zijn: de staatssecretaris DONAT-CATTIN, STORTI, de leider van de vakbeweging CISL, het kamerlid GALLONI en GRANELLI. Deze groep staat duidelijk links van de "Fanfaniani". Het zijn hoofdzakelijk vakbondsbestuurders, arbeiders en linkse intellectuelen. Zij zijn voor eenheidsvakbeweging en sterk linkse politiek op economisch terrein en staan kritisch tegenover o.a. de NAVO en de Vietnam-politiek. Op het congres hebben zij ernstige conflicten vermeden.

III. De nieuwe groep van TAVIANI, minister van binnenlandse zaken. Hij behoorde vroeger tot de eerste mannen van de "Dorotei", en het is de grote verrassing van het najaar geweest dat hij een eigen groep vormde. Zijn motief is niet helemaal duidelijk. Vermoedelijk bestaat er een conflict met RUMOR, omdat deze TAVIANI niet steunde toen hij door de socialisten werd aangevallen wegens medeweten in de zaak van de inlichtingendienst SIFAR die vooraanstaande politici, ministers en ook SARAGAT heeft gecontroleerd. Bovendien was TAVIANI het niet eens met RUMOR, dat het congres vóór de verkiezingen werd gehouden. Verder bestaan er nog enige verschillen van mening over politieke vraagstukken op binnenlands gebied. TAVIANI staat echter op buitenlands-politiek gebied geheel achter RUMOR en de regering. Hij is duidelijk NAVO-gezind en fel anti-communistisch. Hij is een zeer religieuze man, maar niet clericaal. Men had op 7% voor hem gerekend, maar hij behaalde 12%. De leidende figuren van deze groep zijn verder: staatssecretaris SARTI, oud-minister RUSSO, beiden zeer rechtse figuren met een sterke Europese en Atlantische instelling.

RUSSO geeft tezamen met COLOMBO een nieuw weekblad uit, "L'Europa", waarin vóór de EEG, vóór toetreding van Engeland tot de EEG en vóór de NAVO opgekomen wordt. Het blad wordt gefinancierd door OLIVETTI.

De situatie in de D.C. is duidelijker geworden. RUMOR is erin geslaagd de samenwerking te versterken. Op het congres van Milaan wilde geen van de kleine oppositiestromingen de zaak werkelijk openbreken. Daarmede is de positie van RUMOR zelf zeer sterk geworden. Het vormt een bekroning van zijn werk sedert het najaar 1964 toen hij de partijleiding in een verwarde situatie van MORO heeft overgenomen. De partij heeft zich sindsdien in alle verkiezingen op gemeentelijk, provinciaal alsmede regionaal niveau zeer goed staande gehouden of zelfs verbeterd.

De politieke lijn van RUMOR op binnenlands-politiek gebied, zoals hij die op het congres van Milaan heeft uiteengezet, levert geen nieuwe gezichtspunten op: de middenlinks-politiek alsmede de huidige coalitie wordt voortgezet. Echtscheiding wordt door de D.C. echter bestreden (dit zal echter niet meer spelen vóór de verkiezingen).

Wat de buitenlandse politiek betreft, heeft RUMOR voor het eerst op een nationaal congres uitvoerig over internationale vraagstukken gesproken. De atlantische samenwerking werd in haar geheel en nadrukkelijk gesteund. De gaullistische politiek werd voor het eerst sterk gecritiseerd en de toetreding van Engeland tot de EEG geeist. Ook werd steun aan de latijnsamerikaanse christen-democraten toegezegd. RUMOR legde in zijn rapport sterke nadruk op de weigering van de D.C. in welke vorm dan ook met de communisten samen te werken. Op dit punt liet hij geen enkele twijfel bestaan: wegens de onaanvaardbare ideologie en politiek van het communisme, komt geen enkele dialoog in aanmerking. (PICCOLI herhaalde dit in zijn rede krachtig en ook de linkse stromingen verwierpen het communisme.)

Voor deze "regeringsverklaring" kreeg RUMOR de steun van de zaal, zodat het gerucht in de pers opdook dat hij

GEHEIM

premier zal worden. Gezien zijn sterke positie is dit inderdaad niet uitgesloten, maar aan de andere kant is het niet goed te zien wie hem aan de top van de partij zou kunnen opvolgen. RUMOR is er in geslaagd om mensen van zo verschillende aard als MORO, FANFANI, SCELBA en ANDREOTTI in een meerderheid te verenigen. Hij is nu de onbetwiste leider van de partij met een grote invloed op de regeringspolitiek.

De omgeving van RUMOR, vooral zijn twee buitenlandse assistenten BERNASSOLA en TALENTINO hebben met toestemming van RUMOR het congres van Milaan gebruikt om a) vele buitenlandse gasten uit te nodigen teneinde het congres een sterker politiek prestige in Italië te geven, en b) langs deze weg ook de internationale positie van RUMOR en de wereldactie van de D.C. te versterken. Er waren ongeveer 40 buitenlandse gasten aanwezig, uit Europa zowel als uit Latijns-Amerika en Azië (Maleisië en Indonesië). Ook waren er vertegenwoordigers van de exil-christen-democraten uit Polen en Tsjechoslowakije aanwezig in Milaan. Opmerkelijk was dat er voor het eerst een vertegenwoordiger van de Znak-groep uit Polen, de hoofdredacteur van het katholieke weekblad "Tygownik Powszechny", TUROWICZ, aanwezig was. Tenslotte was er Mr. RILEY, één van de secretarissen van HUMPHREY die speciaal is belast met de relaties met de christen-democraten en die het recente bezoek van RUMOR aan Washington mede had voorbereid. Hij kwam speciaal over naar Milaan en was bijzonder geïnteresseerd in twee delegaties: de franse en de indonesische. De indruk bestond dat de franse delegatie, oud-MRP-voorzitter COLIN en de politieke assistent van LECANUET, Pierre BORDRY, een grote belangstelling voor RILEY aan de dag legden.

GEHEIM